

SECTIO III.

De Conditionibus, ad Religiosam Professionem requisitis.

SUMMARIUM.

111. & seqq. Professioni Religiosa promittendus est Novitatus. 114. Per integrum annum. 115. & seq. Ponuntur & distinguuntur dua limitationes. 117. & seqq. Annus debet esse mathematicè completus. 123. & seqq. Debet etiam continuus & non interpolatus esse. 126. & seqq. Quondam censetur Novitatus esse discontinuus? 135. & seq. Non datur hic parvitas materia. 137. & seqq. An, qui jam expleto Novitatu, regressus ad Saculum, postmodum per novum & integrum annum sit probandus? 141. & seq. Quid, si transeat ad aliud Monasterium? 143. & seq. Num annus Novitatus in Monasterio sit necessarius transgendum? 146. & seq. Utrum Novitatus debeant in habitu Religionis probari? 148. & seq. Quid juris sit circa Novitatus? 152. & seq. Professioni quoque duobus antea mensibus est promittenda dispositio circa temporalia. 155. & seq. Dispositio, ante Novitatum facta, indistincta valet. 161. & seq. Salvo tamen regressu in casu egressu. 163. & seq. Valet etiam subinde in Novitatu. 166.

§. I.

De Novitatu.

111 **R**eligiosum facit professio certæ Regulæ ex n. 7. & seqq. Professio autem non emittitur, antequam integer probationis annus seu Novitatus emensus fuerit iuxta cap. *Gonsalvus* 1. *XVII. q. 2. cap. ad Apostolicam sedem* 16. de *Regular. cap. constitutionem* 3. eod. tit. in 6. Trident. Concil. sess. 25. de *Regular. cap. 15.*
112 Nam, ut sapientissime SS. P. Benedictus in cap. 58. *Reg. de noviter veniente ad conversionem* proloquitur, non ei facilis tribuatur ingressus, sed, sicut ait *Apostolus* (1. Joan. 4.) probate spiritus, si ex
113 **D**E O sunt. Et certè, cum ex testimonio D. Bassili hominem à laxiori vitæ ratione ad strictiorem disciplinam sine medio transire, periculum non careat, præmittenda est probatio & tyrocinium Religiosum, ut non solum recenter conversus experiatur Religionis onera & gravamina, sed professionem sine spe relaxationis sustinenda; sed etiam Monasterium capiat de moribus & indole experimentum, utrum ad statum, quem intendit profiteri, idoneus, & ad communitatem, in qua vivere debet, sit habilis.
114 Hic annus, tamen de Jure Vereri in Ordinibus non-Mendicantium potuerit abbreviari, Novitatus & Monasterii, in quorum favorem introductus censetur, consentientibus d. cap. *ad Apostolicam* 16. de *Regular. cap. non solum* 2. cap. *constitutionem* 3. eod. in 6. hodie tamen ex integro compleri debet, postquam in Concil. Trid. cit. sess. cap. 15. statutum est, ut in quacunque Religione tam Virorum quam Mulierum Professio non fiat ante decimum sextum annum expleto; nec, qui minore tempore, quam per annum post

& seq. Agitur de consensu Ordinarii. 168. Describitur professio. 169. Est expressa, vel tacita. 170. & seq. Hujus varior est usus. 172. & seq. Vota solennia non debent de necessitate specificari. 174. & seqq. Professio tamen in Ordinibus stabilitatem habentibus, ad certum Monasterium est dirigenda. 178. & seq. Respondetur ad cap. 3. de *Regular. in 6.* 180. & seq. Professio in loco sacro de benefactore tantum est facienda. 182. & seq. Professio ex causa rationabili potest differri. 184. Salva præcedenti Novitatus, si proficit. 185. Testes non de considerantur. 186. Potest professio emitti per procuratorem. 187. Professio debet acceptari in Monasterio. 188. & seqq. Accedente majoris partis de Capitulo consensu. 197. In susceptione Novitatorum sufficit consilium Capituli. 198. Sed non est suadendum. 199. & seq. Proponuntur casus iniusta refectionis; & paritatis votorum. 201. & seqq. Quid in professione Monialium sit observandum?

susceptum habitum in probatione steterit, ad Professionem admittatur: Professio autem antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem &c.

Duas nihilominus exceptiones ab acta constitutione faciunt DD. committere. Prima est in Monialibus Ordinis S. Dominici, quibus, in articulo mortis jam constitutis, ad lucrandas indulgentias & gratias spirituales permittitur Pius V. annò 1570. quòd ante decimum sextum ætatis annum, & ante Novitatus annum expletum, profiteri valeant; eamque concessionem etiam aliis Ordinibus, communicatione privilegiorum habentibus, communicare, docent *Barbosa* *J. E. U. lib. 1. cap. 42. n. 112.* *Caramuel cit. l. sub num. 465.* *König ad tit. de Regular. sub n. 14.* *Pirthing ibid. num. 39.* *Wex in Epit. p. 1. cap. 5. §. 1. n. 6.* *Reverendiss. DD. Guetrather Instituti. Canon. lib. 1. tit. 30. n. 20.* Secunda est in Ordinibus Militariis, quos sub præfata constitutione, cum specialiter non sint expressi, non comprehendit, arg. cit. Concilii Trid. sess. 23. de *Ref. cap. 18.* & autoritate Sacre Congregationis apud *Tamburinum tom. 3. disp. 5. q. 11. n. 6.* *Wex cit. l. n. 6.* docent nonnulli DDres. Verùm *Rota Rom. in rec. p. 12. decis. 382. n. 9.* expressè judicavit, dispositioni Concilii in hoc puncto subjacere Equites Hierosolymitanos.

Disceptatur autem I. num annus probationis debet esse mathematicè de momento in momentum, vel civiliter ac ita completus, ut sufficiat, ultimum anni die incepisse? *Stephanus Gratian. disceptat. forens. tom. 3. cap. 413.* & *Barbosa de Offic. & pot. Episc. alleg. 101. n. 22.*

volue-

voluerunt, sufficere annum, moraliter completum: tum quia & Monasterio & Novitatu est favorabile, professionem accelerare posse; ideòque subintrare videtur Regula ex l. à qua citato §. ff. *Qui testam. fac. poss.* quòd annus civiliter computari debeat: tum quia defectus unius vel alterius horæ non est considerabilis in ordine ad professionem, eò quòd nihil admittat deliberationi vel probationi requisitæ.
119 Sanchez e contra, Suarez, Rodriguez, quos refert & sequitur *Westner ad tit. de Regular. n. 25.* *König ad eund. tit. n. 14.* *Wex cit. l. n. 9.* *Guetrather cit. l. 1. tit. 30. n. 20.* & ipse *Barbosa cit. l. 5. verum in hac & c. cum communissima* & à *Rota Romana p. 10. in recent. decis. 300. n. 33.* probata sententia computationem mathematicam desiderant; quibus adimplatur tam cit. cap. 15. Trident. ubi exigitur, ut Novitatus in probatione steterit non minori tempore, quam per annum: cum tamen minus utique tempus sit, si necdum omnes horæ ultimi diei sint elapsæ; quàm regula, potioribus calculis recepta, & ex l. *denique Divus 3. §. 3. ff. de Minor. in lib. 2. tr. 5. de Processu Judic. cap. 3. n. 136. collecta*, quòd mathematica computatio toties requiritur, quoties illi, de cujus ætate quaritur, est magis proficua. Atque Novitatu, quin & Monasterio, magis est proficua mathematica computatio: cum per professionem anticipata amittat libertatem, ac obligationem fat gravem & perpetuam subeat. Ergo &c.

121 Ratio prior, in oppositum deficiens, non stringit: quando quidem magis est Novitatu favorabile, professionem differre, quàm maturare posse, quatenus diutius in statu libertatis & deliberationis manere queat; quin & ipsi Monasterio, ne profectum, quem etiam in ultimis quasi horis subinde potest explorare, maturius admittere, admittamque retinere cogatur.

122 Ex quo pariter ratio posterior ex oppositis dissolvitur: cum unam vel alteram horam ad deliberandum superesse, favor reputetur, non parum considerandus: siquidem in negotio salutis non tantum horæ, sed momenta quoque maximè sunt momenti.

123 Disceptatur II. an & quomodo probationis annus debeat esse continuus?

Resp. I. apud omnes in confesso esse, annum probationis debere sine interruptione continuari, dum in Trid. Concil. cit. sess. 25. de *Regul. cap. 15.* aperte constituitur, ut, qui professionem emittere cogitur, non minori tempore, quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit. Sed, nisi probationis annus absque interruptione continuetur, dici non potest, quòd Novitatus per annum in probatione steterit: quemadmodum in aliis quoque Juris materiis, in quibus annus aut aliud tempus exigitur, non censetur quò tempus illud transigisse, nisi continuum sit, arg. l. *sicut 3. l. omnes 4. l. cum notissimi 7. in pr. §. 1. & 5. Cod. de Præs. scrip. 30. vel 40. annor.* Ergo &c. Accedit, quòd tyrocinium Religiosum, nunquam interpolatum, longè gravius & rigidius sit, quàm distinctum per intervalla: nam, ut ni-

hil dicamus de operibus penitentia v. g. jejuniis, oratione, vigiliis &c. quæ tantò sunt difficiliora, quanto longiora & magis continuata: alia quoque exercitia, cæterorum grata & jucunda, molestiam & ædium non raro generant, quando, nullà interruptione facta, nimium protrahuntur. Videantur *Panormit. in cap. ad Apostolicam* 16. de *Regular. n. 9.* *Barbosa de Offic. & pot. Ep. alleg. 101. n. 22.* *Fagnanus in cap. insinuante nli. Qui Clerici vel ovantes n. 33.* *Rota Rom. cit. p. 10. decis. 300. n. 33.*

Resp. II. annum tamdiu censi continuum, 126 quàm diu Novitatus dimissò habitu, animò Religionem derelinquendi, actu non egreditur & Monasterio; prout ex *Salmanticensibus* pro infallibili regula adstruit *Reverendiss. DD. Guetrather cit. tit. 30. n. 20.* *Hinc II. qui 127*

ad seculum, retentò habitu, cum Superiorum licentia regreditur, non animò Religionem deserendi, sed valetudinis curandæ, negotii expediendi, vel etiam recreationis captandæ gratiâ, censetur annum probationis adhuc continuare; nec tenetur, si redierit, tempus absentia supplere. *Tamburin. de J. A. tom. 3. disp. 6. q. 7. n. 16.* *Wex cit. Epit. p. 1. cap. 5. §. 1. n. 31. & seq. Reiffenuel ad tit. de Regular. n. 106.* Censetur namque continuò in Monasterio manere, qui habet animum, ibidem continuò perseverandi, & ea, quæ Religiosis sunt, quantum potest, agendi: sicut continuò reputatur possidere rem, qui eandem complectitur animò, licet corporaliter rei non insitit §. *possidere 5. Instit. de Interd. l. possideri autem 7. §. 7. & 11. l. clam possidere 6. §. un. ff. de A. vel A. P.*

Quamquam si longiori tempore Novitatus extra Monasterium degeret, professionem nullam declaraverit *Rota Rom. in recent. p. 19. tom. 1. decis. 361. n. 5.* *Hinc II. qui 130* habitum quidem, animò deserendi Religionem, abjicit; sed, antequàm è claustrò egrediretur, reasumit, necdum interrupisse Novitatum creditur; prout non obscurè insinuat *Fagnan. d. l. n. 37.* *Wex cit. l. n. 25.* *Ad ye. 131*

ram siquidem interruptionem sola habitus depositio, etiam cum animò derelinquendi Ordinem, ex eo non sufficere videtur: quia nec habitum semper portare quis obligatur; nec animum ex eundem habere prohibetur, dummodo non exeat; nec plene secum deestatu deserendo delibuisse præsumitur, qui, quòd statuit, occasione datà non statim exequitur. *Hinc III. qui, dimissò habitu, non animò deserendi, sed levitatis causâ ex Monasterio paullisper recederet, revocatus tamen illicò Monasterium repeteret, non posset in rigore dici, Novitatum non continuasse, arg. l. *Fantus 38. §. 3. ff. de Liberali causa*, ubi *J. C. respondet, servum, ea conditione relictum, ut, si per triennium servierit, manumittatur, elapsò triennio manumittendum esse, licet interea aliquando fugerit, & post tempus reverfus sit.* Sic rur- 133
132
131
130
129
128
127
126
125
124
123
122
121
120
119
118
117
116
115
114
113
112
111
110
109
108
107
106
105
104
103
102
101
100
99
98
97
96
95
94
93
92
91
90
89
88
87
86
85
84
83
82
81
80
79
78
77
76
75
74
73
72
71
70
69
68
67
66
65
64
63
62
61
60
59
58
57
56
55
54
53
52
51
50
49
48
47
46
45
44
43
42
41
40
39
38
37
36
35
34
33
32
31
30
29
28
27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1*

- 161 Interim, si contingeret, Novitium, qui ex causa securi ingressus prius in saeculo notabili bonorum parti renuntiavit, ex Novitatu egressi, ac damnus inde non modicum sentire, ipsum in integrum esse restituendum, non tantum si minor, sed etiam si major sit, iudicat P. Engel *cit. l. n. 29.* eumque securus P. Wex *cit. cap. 5. §. 1. n. 35.* eo quod Praetor ex generali clausula toties restitutionem pollicetur, quoties equitas suggerit. *l. huius editi 1. in fin. l. 162 de test. §. 9. ff. Ex quib. caus. major.* Quin etiam ex eo capite revocationem rei donatae vel cessae concedi, existimat P. Wiestner *cit. tit. n. 57.* quia deficit conditio, vel causa sine qua profectio Religiosa, cuius intuitu donatio est facta. Possesse fortassis revocanti conditio sine causa accommodari per textum in *l. est hac 1. in princ. §. 3. §. seqq. ff. de Conditione sine causa.*
- 163 Excipiuntur à superiori prohibitione Concilii I. contractus onerosi, emptio-venditio, locatio-conductio, permutatio &c. in quibus, cum dans in aequivalenti tantum ab accipiente recipiat, nec patrimonium contrahentis, nec libertas regrediendi minuitur.
- 164 II. actus ultimae mortis causa &c. qui non possunt esse vel nocivi vel impeditivi libertatis: utpote cum ex natura sua semper revocari va-

leant. III. actus inter vivos, qui gratuiti quidem, sed, propter adjectam conditionem, non antea sunt irrevocabiles, quam si profectio sequatur, dum neque per ipsos vel Tridentini scopo, vel disponentis favori contraveniunt. Conferantur Barbosa *in cit. cap. 16. Trid. d. n. 3. & de off. & pot. Ep. d. alleg. 99. n. 12.* Engel *cit. l. n. 28.* Pirhing *ad tit. de Regular. num. 80.* Molina *d. l. diffini. 149. num. 14.* Wiestner *d. l. num. 52. & 2. seqq. & num. 60. & seq.*

Ceterum ad valorem dispositionis, ante professionem faciendae, Episcopi quoque vel Vicarilicentia desideratur in *cit. cap. 16.* quam tamen in quibusdam Religionibus in defectu duntaxat venisse, testatur P. Pirhing *cit. l. n. 88.* eique consentiunt Rodriguez & Lezana apud P. Wiestner *d. l. n. 69.*

Consequens ex dictis est, Novitio, ad factum remeanti, omnia, quae secum attulit in Monasterium, esse restituenda, iuxta definitionem Concilii *cit. sess. 25. cap. 16.* Nisi forte è Novitio ob vitium & vestitum quidpiam Monasterio dedisset: ad quam tamen dationem, attentò Jure communi, non est obstrictus: utpote cum servierit Monasterio, & vitium ac vestitum ex donatione & intentione Fundatorum acceperit. Tambur. *tom. 3. disp. 6. §. 9. num. 5.* Wex *d. l. n. 60.*

§. III.

De ipso actu Religiosae Professionis.

- 168 Pfenet actus Religiosae Professionis, post integrum Novitatus annum instituendae, est contractus sacer, quò aliquis per emissionem votorum substantialium iuxta certam & approbatam Regulam DEO ac Religioni perpetuò se obligat.
- 169 Fit dupliciter, expressè, & tacitè. Expressè, quando verbis, scripturà, aliòve sensibili signo consensus exprimitur. Tacitè, quando ex facto quodam proportionato animus & consensus internus elicitur, puta si Novitius post annum probationis aut actibus, qui solis professus sunt proprii, se immisceat, ac votum v. g. in Capitulo ferat; aut habitum, Professus similem, deponat juxta *cap. vidua 4. cap. ad nostram 8. de Regular. cap. is qui 1. eod. in 6.*
- 170 Posterior profectendi modus equidem nec hodie videtur abrogatus, prout frequentissimò calamò testantur Authores apud P. Wex *cit. l. n. 8.* At, perhibendè eodem Authore, Fagnanò in *cap. vidua de Regular. num. 39. in fin. Card. de Luca de Regular. diffini. 20. n. 7.* per rarus, imò in multis Religionibus planè insolitus est. Certè Benedicinis in *Reg. cap. 58.* praescribitur, ut suam professionem manu propria scribant, aut, si non sciant literas, alter ab illis rogatus scribat, & Novitii, pro quibus scribitur, signum faciant, & manu suà eam super altare ponant &c. Expediè enim (at sapientissimus Perez in *cit. cap. n. 35.*) visibile aliquid extare testimonium authen-

ticum, quò, si opus fuerit, possit impoterum de tali professione constare. Dubitabis autem I. utrum in professione debeant nominatim exprimi vota substantialia?

Resp. negativè. Ratio est: tum quia vota substantialia cuilibet approbatae Regulae, quam Religiosus profecturus, essentialiter sunt annexa *cap. cum ad Monasterium 6. de Statu Monach. in fin.* sicut Ordinibus majoribus votum solenne castitatis indispensabiliter est colligatum *cap. an. de Voto & voti red. in 6.* tum quia in professione tacita nec unius nec alterius voti specifica fit expressio: tum quia in Regul. S. Bened. *cit. cap. 58.* profectus expressè non vovet castitatem & paupertatem, sed promittit de stabilitate sua, & conversione morum suorum, & obedientia eorum DEO & Sanctis eius. *in cit. cap. n. 20. & seqq. Caramuel in Reg. disp. 62. per tot. Innocent. in cap. consulti de Regular. n. 1. Engel ad eund. tit. n. 9.*

Dubitabis II. num Professio Religiosa debeat dirigi ad certum Monasterium?

Resp. in illis Ordinibus, in quibus vovetur stabilitas (quales sunt perique Ordinum non-Mendicantium) professionem ad certum Monasterium dirigi. Rota Rom. in *recens. p. 6. decis. 4. n. 3. 4. §. 8.* Constat ex *Reg. 175 S. Bened. tum cap. 58.* ubi & stabilitas & obedientia dirigitur ad Abbatem loci; sine cuius proinde licentia non licebit amplius è loco discedere: tum ex prologo in *fin. ibi: ab ipsius*

- 176 Ratio est: quia, qui stabilitatem vovet in loco, hòc ipso dirigit suam professionem ad certum locum, & tacitè promittit, quòd ibi Regulam & annexa Regulae vota servare velit. Alioquin eveniret, ut prohibito à loco recedere, & consequenter omnia vota, praeterim obedientiae, eludere posset. Neque enim Abbatì alteri, in cuius manus professionem non emittit, fas esset, vel ad locum certum, vel ad certum munus, vel ad limites & orbitam observantiae Regularis talem Religiosum compellere. Unde qui sine licentia Praelati migrat è Monasterio, iuxta Doctorem Mellissium *de praecip. cap. 20. est molestus Fratribus, inobediens Seniori, seu Antistiti; stabilitatis insuper pravae iuraturae pactum, & primam irritam facit fidem.* Legatur Illustriss. Caramuel *cit. loc. disp. 44. per tot.*

178 Dices: potest quis professionem suam ad Ordinem incertum dirigere *cap. constitutionem 3. de Regular. in 6.* Ergo etiam ad Monasterium incertum.

179 Resp. antecedit, quidem in *cit. cap. decisum*, sed ad solam professionem tacitam limitatum, meòque iudicio solam intelligendum esse de professione simplici, seu vim simplicium votorum habente: cum professio solennis obliget ad statum Regularem, non qualemcumque, sed certae regulae adstrictum. Quin imò *cit. cap. hodie non amplius obtinere, constat ex iis, quae notat Pignatell. tom. 8. consub. 55. num. 14.*

180 Dubitabis III. debeatne professio fieri in loco sacro?

Resp. necessitatem non esse, professionem in loco sacro faciendi (neque enim constitutio vel lex extat, ex quo necessitas inferatur. Glossa in *cap. porrectum de Regular. Abbas ibid. num. 7.* Perez in *cit. cap. 58. Reg. n. 36.*) honestum tamen & maximè concedens esse, ut sacrificium & hostia viva, quae per professionem consecratur, offeratur in loco sacro: quem in finem S. P. Bened. *cit. cap. voluit, ut chara professio in Oratorio super altare ponatur à profectente, conformiter Psal. 50. §. ult. ibi:*

§. IV.

De acceptatione Professionis.

- 187 Religiosam Professionem in num. 168. diximus esse contractum sacrum, quò DEO & Religioni quis seipsum consecrat. Adeoque non tantum professus in hanc sui consecrationem consentire, sed etiam Religio & Monasterium, in quo celebratur professio, consensum suum explicare debet. Textus in *cap. porrectum 13. cap. ad Apostolicam 16. de Regular. Rota in recens. p. 11. decis. 15. num. 18.* Nequit enim verò contractus utrinque obligatorius consergere, nisi consensus ex parte utriusque partis, quam afficit obligatio, consensum praebet. Card. de Luca *de Regular. disp. 38. n. 14. & disp. 42. sub n. 19.* P. SCHMIELE JURISPR. CAN. CIV. TOM. II.

tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, & holocausta; tunc imponet super altare tuum vitulos. Perez *cit. n. 36.*

Dubitatur IV. possitne religiosa professio, post Novitatum iam exactum, ad tempus aliquod differri?

Resp. differri posse, si causa rationabilis suffragetur. Ita Tamburin. *de Jure Abbatis. tom. 3. disp. 6. quast. 18. n. 2. & 4.* Navarr. *de Regularib. consil. 30. in ult. addit. Pignatell. tom. 9. consil. 87. n. 30. & seq.* Ratio est: 183 quia tam Religioni quam Novitio consilium est, professionem ad tempus differri posse: quandoquidem emergere potest casus, antehac non provisi, qui longiore moram efflagitant. Novitio tamen, cuius professio differtur, praecedentiam praè aliis conno-vitiis, citius forsitan profectentibus, non alter competere, ac si statim absoluto Novitatu professioem conjunxisset, docet *cit. Pignatell. tom. 1. consil. 149. n. 12.* tenuitque recentior nostra Facultas in responso, 1715. die 30. Januarii expeditò.

Dubitabis IV. num testes aliqui ad professionem desiderantur?

Resp. quòd non: deficit enim lex, id statuens: quin & professio tacita, etsi vera sit, professio, testes non habet. Quòd autem convenientia sit maxima, in re tanti ponderis testes adesse, non tam pro actus solemnitate quam probatione, convinci sana ratio, innuit Regula Benedicina *cit. cap. 58.* docent Suarez, Bordonus, Wex in *cit. epitome p. 1. cap. 5. §. 2. n. 34.*

Dubitabis V. possitne professio Religiosa per procuratorem emitti?

Resp. posse emitti per procuratorem, mandato speciali, non-revocato, instructum: nam praeter generalem regulam, quae actus ferre univerlos ministerio procuratoris committi sinit in *cap. posse qui 68. de R. J. in 6.* etiam Matrimonium, cui Religiosa professio multum affinis est, officium procuratoris non designatur *cap. ult. de Procurat. in 6.* Glossa in *cap. qui ad agendum 4. §. vel pacifici d. 1. in 6.* Navarrus *consil. 32. de Regular. Wex cit. l. n. 35. & seq.*

§. IV.

De acceptatione Professionis.

- Res tamen non adeò expedita est, ad quem spectet, Religiosum ad professionem admittere, seu Professionem nomine Religiosis aut Monasterii acceptare? Abstrahendò nihilominus à constitutionibus & consuetudinibus particularibus, vi quarum in Societate IESU solus Generalis, in aliis Mendicantium Ordinibus solus Provincialis cum consensu discretorum, in non-Mendicantium Monasteriis quandoque, solus Praelatus, (subinde Praelatus & Capitulum, vel Praelatus cum consensu vel Consilio Capituli jus admittendi habent per *cap. ult. de Regular. in 6.* Reverendiss. Guet-rather *cit. tit. 30. num. 22.* De Jure com-190 muni

mini perquam certum existimo, admissionem ad Prælatum sic spectare, ut consensum majoris partis de Capitulo Regulari seu Conventu requirere tenentur. Ita Caramuel Theol. Regular. disp. 41. n. 485. Perez in Reg. S. Bened. cap. 5. n. 34. König ad tit. de Regular. num. 16. Engel id. tit. num. 23. Wex cit. §. 2. num. 14. Guetrather d. n. 2. Itaque censuit Facultas nostra, in memorato responso supra in n. 184.

191 Probatur efficaciter partim ex natura professionis, quæ, cum pactum vel conventio sit, obligans non solum Prælatum, sed etiam Conventuales, ut noviter professum retineant, tanquam confratrem agnoscant, & ipsi perpetuo convivant, utique non Præfatis solius, sed etiam totius Conventus vel majoris partis assensum desiderat: partim quia Prælati, dissentientem majori parte, ne quidem obligationibus pecuniariis Monasterium gravare potest per cap. ex arvis 1. de Depos. cap. si quorundam 2. de Solvitur. & sic multo minus obligatione personali: partim quia in cap. cum in Ecclesia 25. de Præbend. in 6. indicatur, Canonicos Sæculares, qui de factis non amplius in communi vivunt, sine consensu absentium recipi non posse; ut adeo nec Regulares, qui vitam ducunt communem, sine consensu communitatis ad communitatem admitti debeant: partim denique quia, quod tangit totum Capitulum, à toto Capitulo vel majori parte probandum est cap. ult. de his que sunt à majori parte cap. quod omnes 29. de R. J. in 6. l. ult. Cod. de Autho. ii. pref.

192 Diversæ opinionis est Abbas in cap. ad Apostolicam 16. n. 12. & Sylvester in P. Religio 3. num. 13. Credit uterque, Prælatum debere quidem convocare Capitulum, cum illo de admissione tractare, audire singulorum vota, absque eo tamen, quod vota majora sequi teneatur. Favet utrique Reg. S. Benedicti cap. 3. ubi Abbas in rebus præcipuis solummodo jubetur, audire suffragia Conventus, non sequi. Verum rationes, primum in medium adductæ, non solum consilium sed etiam assensum Conventus liquidò desiderant. Hinc etiam superius citati Caramuel num. 484. Perez num. 34. asserunt, in Ordine Benedictino (quidquid sit, an vota secundum Regulam sint tantum consultiva, vel decisiva) ob Jus commune, privilegia Ordinis, constitutiones particulares, & receptum morem, neminem ad professionem admitti posse, si major saltem pars Capituli Regularis non assensuerit.

197 In eo tamen Panormitani & Sylvestri sententiam approbo, quod Prælati in Novitiorum receptione debeat quidem Consilium Capituli, non autem consensum, requirere: nam ex una parte negotium non exigue considerationis est, aliquem ad Novitiatum suscipere, cum taliter susceptus jam majus ha-

beat jus ad professionem, quam alius; sicque sine Capituli consilio talis receptio præsumenda non est arg. cap. novit. 4. de his, que sunt à Præfatis sine cons. cap. ex altera parte, cum sola receptio necdum tribuat recepto jus stabile, nullibi reperitur in Jure statuta obligatio, sequendi mentem & suffragia Conventualium. Ergo non assensus Capituli, sed consilium duntaxat, necessarium est.

Quia tamen experientia constat, nec Prælati honorificum, nec Novitii proficuum esse, posthabitis Conventualium votis, quemquam ad Novitiatum recipiendū quod frequenter illi, qui receptioni Novitiorum contradicunt, professioni quoque refragentur: tutius & melius ager Prælati, si statim in prima Novitiorum susceptione majoris partis assensum sequatur.

Notant hic DD. cum DD. Guetrather cit. 199 num. 22. Superiorem adiri posse, quando Prælati, neglecto majoris partis assensu, Novitium ad professionem admittit, vel repellere præsumit. An verò Novitius, injuste à Capitularibus dimissus, ad Superiorem recurrere possit? prout judicavit Rota in rec. p. 18. tom. 1. dec. 75. n. 11. item an & quomodo peccent Capitulares, sine causa Novitio denegando votum? Per extensum discutit Caramuel cit. l. disp. 40. à num. 472. & disp. 47. à n. 498.

Sanè si vota pro susceptione Novitii ad professionem sint paria, ad novum scrutinium esse deveniendum, optime docent, & S. Congregatione crebris decem esse, referunt Pignatelli, tom. 4. consulti, 201. n. 3. Nicol. in sustulit Verb. Novitia num. 23. Clericat. de Regular. dist. 7. n. 2. & seq. quia, si vota sint paria, scrutinium est nullum. Imò scrutinium iterari posse, tamen Novitius in anteriore juxta majoris partis conclusa fuerit rejectus: ut potest eum nullibi prohibeatur, ex Pellizario transcribit Clericat. d. l. n. 9.

Petes: an etiam Abbatissa unà cum Conventu suo professionem acceptare possit? Resp. quòd possit, standò in Jure communi. Textus ad propositum non absonus est in cap. consulti 4. Qui Clerici vel vovent. Authores sunt Sanchez, Azor, Pirhing de Regular. n. 135. Tamburin. de Jure Abbatiss. tom. 4. disp. 4. q. 1. Wex cit. cap. 5. §. 2. n. 19. Ratio est: quia acceptatio professionis neque est actus Ordinis, neque actus Jurisdictionis Ecclesiasticæ, ad potestatem clavium pertinentis; sed est actus potestatis dominative; quam penes Abbatissam residere, constat ex Lib. I. rr. de Jurisd. cap. 6. n. 104. & seq.

Quà ratione potest Monialium professioni præmittendum sit examen? Docebit Concilium Trident. sess. 25. cap. 17. & ibi Interpretes cum Barbosa in Collectan. à num. 3.

SECTIO IV. De Obligationibus Religiosorum.

SUMMARI.

204. Obligatio Religiosorum præcipue consistit in Votis. 205. Definuntur Votum. 206. Est promissio. 207. Illius Varietas. 208. Discrimen. 209. & seq. Requirit deliberationem. 212. Fit DEO. 213. Etiam si Sanctis fieri censetur. 214. Est de bona meliori. 215. Aliud est simplex, aliud solenne. 216. Utriusque disparitas. 217. & seq. Contraria dissolvuntur. 220. & seq. Mensura obligationis indicatur. 223. & seq. Obligatio solvitur ob defectum materia. 225. Cessante conditione vel sine. 226. & seq. Irritatione. 231. Redemptio. 232. & seq. Commutatione. 234. Dispensatione. 235. Si fuerit simplex. 236. Agitur de Obligatione Votorum solennium. 237. & seq. Paupertatis. 241. Castitatis. 242. Obedientia. 243. & seq. Stabilitatis & Conversionis morum. 245. Hæc obligatio est infalibilis. 246. & seq. Secundum aliquos nequidem S. Pontifex dispensare potest. 248. & seq. Contraria tamen sententia eligitur. 251. & seq. Et ad priorum argumenta respondetur. 255. & seq. Religiosus, in Episcopatum assumptus, manet Religiosus. 259. & seq. Dissolvuntur obligationes. 263. & seq. Nec

solvitur à Voto paupertatis. 266. & seq. Explicatur cap. un. XVIII. q. 1. 272. & seq. Licet ab Ordine uno ad alium transire. 274. Si hic strictior sit. 275. & seq. Id quod ostenditur per inductionem. 282. & seq. Et si ex bona intentione assumatur. 285. & seq. Ac Superiorum accedat licentia. 287. Nec novum novitiatum & professio sequatur. 288. & seq. Obligatio accidentaliter est obligatio ad Chorum & horas Canonicas. 291. Obligatio jejunii Ecclesiastici. 292. Et Regularis. 293. Conceditur tamen secunda refecturcula. 294. In die Nativitatis Domini regulariter licet carnes comedere. 295. & seq. Obligatio Clausura quoad Moniales. 297. & seq. Et quoad Virgos. 299. Obligatio silentii &c. 300. & seq. Quædam favores Religiosa professio enumerantur. 306. & seq. Professio nulla potest impugnari. 308. Intra quinquennium. 309. & seq. Quod etiam ignorant nullitatem currit. 314. Saltem in foro exteriori. 315. Nisi impedimentum sit perpetuum. 316. & seq. Conceditur tamen restitutio. 318. & seq. Disceptatur de ratificatione professionis.

§. I.

De Votis in Genere.

204 Religiosus professus obligationes permutatas contrahit. Inter has eminet obligatio Votorum, de quibus, ad majorem perspicuitatem, nonnulla præmittimus in genere, priusquam eadem in specie pensitemus.

205 Votum igitur, in genere sumptum, est nihil aliud, quam promissio deliberata, DEO facta, de bono meliori. Ita Theologi & Canonistæ unò corde & ore.

206 Dixi I. promissio. Nam per Votum vovimus & promittimus, quòd aliquid dare, facere, vel non facere velimus. Et quia hæc datio, vel factum potest respicere vel rem, vel personam, vel rem simul & personam: hinc etiam Votum aliud reale, aliud personale, aliud mixtum appellatur. Reale censetur, quando res tantum in promissionem venit, uti quando elemosyna, Sacrificium Missæ, oblatio pia vovetur. Personale reputatur, quando actio vel ommissio in re personalis, v. g. peregrinatio vel abstinentia à carnibus aut vino promittitur. Mixtum est, quando res vel actio, v. g. peregrinatio cum Sacrificio vel oblatione spondeatur.

207 Discrimen est, quòd Votum personale solum voventis personam afficiat, procuratoris ministerium non admittat, ac in hæredem (nisi hæreditatem sub ea conditione, ut Votum impleat, accepterit) non transeat: cum e contra Votum reale & procuratoris vires non respuat, & hæredum personas stringat; sicut & mixtum, quatenus rei præstationem, ab actione personali separabilem, conti-

net. Textus & DD. in cap. licet 6. de Voto & Voti redempt. ubi Gonzalez n. 6. cap. si barades 6. de Testam. cap. ex parte 18. de Cens. l. si quis rem 2. §. 2. ff. de Politication. P. Engel ad cit. tit. de Voto n. 17. P. Pirhing ib. n. 12. P. Reiffent. n. 2. & seq.

Dixi II. deliberata. Unde non tantum propositum simplex ad Votum non sufficit cap. litteraturam 3. d. 1. & ibi insigniter Gonzalez n. 2. sed etiam promissio indeliberata, vel à personis, ratione carentibus emissa, vel saltem ab aliis sine plena advertentia aut consensu facta, per cap. sunt qui opes 3. XVII. q. 4. cap. venientis 2. d. 1.

In dubio, num aliquis voverit, nec ne, præsumptionem pro libertate stare, Votumque non obligare, certa est sententia. Verum in dubio, quòd aliquis scit, se vovisse, nescit tamen, an cura sufficienti deliberatione? præsumptionem pro Voto contra libertatem stare, probabilis existimat Engel cit. l. n. 4.

Etsi satis probabile videatur, præsumptionem libertati favere, quatenus dubium de deliberatione involvit dubium de substantia Voti, quod sine deliberata promissione nec esse nec intelligi potest.

Dixi III. DEO facta. Votum siquidem hoc distinguitur à pacto quòd situm continet promissionem, homini factam; illud professionem, DEO nuncupatam, requirat. Censetur autem promissio principaliter fieri DEO, licet immediate dirigatur in aliquem Sanctum; quemadmodum per Sacrificia, templa, vel altaria, in honorem Sanctiorum per-

- ita vel erecta, DEUS principaliter honorari videtur. Wiestner ad cit. tit. n. 7.
- 214 Dixi IV. de bono meliori. Non enim ad Votum sufficit, ut pro objecto habeat rem, qualitercunque possibile & honestam; excludatque rem impossibilem, inhonestam, & indifferenter, nisi sit de bono meliori, DEO que magis accepto: siquidem DEUS, in cuius gratiam emittitur Votum, illud non acceptat, si majori bono & utilitati causet impedimentum. Engel ad cit. tit. n. 9.
- 215 Votum, sic explicatum, præcipue dividitur in simplex & solenne. Simplex est, quod actum, Voto contrarium, reddit illicitum, non autem invalidum. Solenne est, quod actum, Voto contrarium, & illicitum & invalidum 216 efficit. Ratio differentie est: quod Votum simplex habeat rationem solius pacti, sine traditione positi; Votum solenne e contra vim & virtutem traditionis annexam habeat. Sicut igitur actus, promissioni nudæ seu pacto contrarius, tantum est illicitus; actus vero, traditioni repugnans, tam illicitus quam invalidus per l. quous 15. Cod. de R. V. pariformiter de actu, qui Voto est adversus, discurrendum erit.
- 217 Non me latet, hanc Voti simplicis & solennis differentiam non paucis displicere: tum quia Vota Scholasticorum Societatis JESU, post biennium emissâ, tantum simplicia censentur, esto traditionem suipsius (saltem quoad Matrimonium) adjunctam habere videantur: tum quia in cap. un. de Voto & Voti redempt. in 6. decernitur, quod Voti solennitas ex sola constitutione Ecclesie sit inventa.
- 218 Sed non moveor propter has instantias ab assignata differentia: nam Vota Scholasticorum Societ. JESU, tametsi (quoad Matrimonium) ex parte proficitur traditionem habeant adjunctam, attamen, quia non acceptantur ab Ecclesia in perpetuum, solummodo simplicia reputantur. Similiter, dum in cit. cap. un. Voti solennitas in constitutionem Ecclesie refunditur, nihil aliud indicatur, quam ad Votum solenne ex parte votantis requiri traditionem, & ex parte Ecclesie illius acceptationem seu approbationem, quæ respectu Votorum substantialium in plerisque Religionibus, exceptâ Societate, generaliter est constituta.
- 220 Effectus Voti est obligatio, quæ suam mensuram quoad modum, locum, tempus, qualitatem, & quantitatem, potissimum ab intentione votantis desumit juxta textum in cap. 23. v. 23. Deuteronom. licet cæteroquin obligationis gravitas aut levitas ex gravitate vel levitate objecti mensurari dicatur. Wiestner ad cit.
- 221 de Voto & Voti redempt. n. 22. Quin &, si tempus quoad executionem Voti non fuerit determinatum, tunc adimplendum erit, quamprimum, spectatis circumstantiis, commodè fieri poterit per textum in cit. cap. 23. vers. 21. & seq. Deuteronom. & Eccles. 5. v. 3. junctò argumento ex l. r. aium 13. l. quod dicimus 105. ff. de Solution. Pirhing ad cit. de Voto n. 8. Clariss. R.

- Schmalzgrueber *ibid.* n. 41. Et, si nihil expressum fuerit de quantitate vel qualitate Voti, non quidem est inutile, sicut promissio rei profus incertæ juxta l. triticum 94. & l. qui insulam 95. ff. de V. O. sed obligat ad quantitatem minimam, & utilem qualitate per textum in cap. ex parte 18. de Censib. ubi Panorimitan. a. n. 2. & arg. l. nummis 75. ff. de Legat. 3. cum in aliis quoque casibus, aut obscuris aut dubiis, id, quod minimum est, sequi oporteat cap. in obscuris 30. de R. J. in 6. Wiestner cit. l. n. 28. Schmalzgrueber *ibid.* n. 37.
- Obligatio Voti simplicis solvitur I. ob defectum 223 materiae, si nempe variatis circumstantiis, res vel actio promissa fiat impossibilis, aut desinat ratio boni majoris; incidit enim in casum, à quo non poterat initium lumere per l. pluribus 140. §. 3. ff. de V. O. Et licet in cap. quod super 8. 224 de Voto & Voti redempt. etiam in casu impedimenti perpetui Votum non cessare, sed redimendum fide commutandum esse, decernatur: attamen hoc non universaliter, sed in Voto mixto duntaxat procedit, quando id quidem est impossibile ratione actionis personalis v. g. peregrinationis ad recuperandum terram sanctam; non autem ratione præstationis realis, seu expensarum, per quas alii milites Christiani, non habentes aliunde mediâ, iter & bellum conficere possunt.
- II. solvitur cessante conditione, sub qua; vel cessante sine, propter quem Votum est nuncupatum per cap. cum cessante 60. de Appellat. Cui equidem reluctari videtur textus in cap. magna 7. d. 1. de Voto in f. ubi S. Pontifex, deficiente quoque causâ, Votum non solvi, sed redimi, seu commutari debere, asserit. Nihilominus congruè potest explicari, vel quod S. Pontifex in dubio fuerit; vel quod scandalum, forte securum, præcavere voluerit; vel quod, ut optimè notat ibi Gonzalez n. 5. circa fin. cessaverit tantum causa partialis & secundaria, non autem totalis & principalis.
- III. solvitur irritatione, ab eo, cujus potestati 225 votantis erat subiectus, facta per textum in libro Num. cap. 30. vers. 6. Sic enim Votum, emissum ab impubere, propter imperfectionem & debilitatem judicii potest irritari à patre, vel, post mortem illius, à tutore, vel matre, etiam post pubertatem, dummodo ratificatum non fuerit per cit. cap. & v. cap. puella 2. XX. q. 2. Dixi: ab impubere. Nam Vota 227 puberum directè nequidem pater irritare valet d. cap. 2. sed tantum indirectè, quando filium adhuc in potestate retinet, isque in præjudicium patriæ potestatis, æconomix, aut familiaris Votum aliquod concepit. P. König ad cit. tit. n. 22. Sic Vota Religiosorum, in 228 materia quacunque licite facta, potest irritare Prælati ipsorum cap. Monacho 2. XX. q. 4. ut pote cujus voluntati sunt ita subiecti, ut se ipsos, cum velle & nolle non habeant cap. si Religiosus 27. in pr. de Elect. in 6. motu proprio nequeant obligare; præterquam si voventer transitum ad Ordinem strictiorem, de quo infra. König d. l. n. 23. Wiestner ad cit. tit. n. 55. Schmalz-

- 229 Schmalzgrueber *ib.* n. 84. Sic etiam conjuges sibi invicem sua Vota saltem indirectè possunt irritare, quatenus juri conjugali, cohabitationi, & obligationi refragantur; qualia sunt Vota diurni jejunii, longioris peregrinationis &c. Num. d. cap. 30. v. 13. & 14. cap. siu 24. XXXII. q. 2. cap. quod DEO 4. XXXIII. q. 5. cap. ex multa 9. §. in tanta de Voto &c. quia scilicet in præjudicium tertii nolentis DEUS 230 Votum non acceptat. Quin & maritum uxoris Vota directè irritare posse, nonnulli defendunt; à quibus tamen alii, longè potiores, non immerito dissentunt: eò quod tam ampla potestas neque concessa marito legitur; neque conditio matrimonialis eandem efflagit: cum, si maritus possit irritare Vota, maritali juri contraria, status conjugalis in sua perfectione salvis persistat. Azor *Instit. moral.* p. 1. lib. 11. cap. 17. q. 12. Lessius de F. & J. lib. 2. cap. 40. n. 89. Zoëlius ad cit. tit. de Voto. n. 69. Reiffenstuel *ibid.* n. 17.
- 231 IV. solvitur tum redemptione, strictè sic dictâ, si cuidam operio subrogetur certa pecuniæ quantitas, ac, qui v. g. peregrinationem vovit, unum aut plures florenos pendere jubeatur per cap. magna 7. & cap. quod super 8. de Voto & Voti redempt. Gonzalez ad cap. 1. d. 1. n. 8. tum redemptione, latius acceptâ, seu commutatione, si operio, quod expressè vovens promiserat, aliud in vicem substituat. Ubi pro regulari servandum, quod in opus evidenter me-
- lius cuilibet autoritate propria Votum commutare liceat cap. de peregrinationis 1. cap. scriptura 4. d. 2. ubi Gonzalez n. 2. & seqq. quia promissum infringere non creditur, qui illud in melius commutat cap. pervenis 3. de Jurejur. In opus æquale; multo que magis in inæquale & minus commutationem ab alio, quam Superiore, vel speciale privilegium habente, fieri non posse, communissimè docetur: tum quia in causa propria jus contra DEUM dicere, temerarium: tum quia in casu pratico de æqualitate vel inæqualitate operis discernere, non semper est possibile. Lessius d. l. n. 105. Zoëlius n. 73. Pirhing ad cit. tit. n. 25. Wiestner *ib.* n. 61. Schmalzgrueber *ibid.* num. 95. & seqq. Reiffenstuel *ibid.* n. 95.
- V. dispensatione Superioris, nempe Summi 234 Pontificis, aut Episcopi, vel alterius privilegii quoad suos subditos, si Vota non sint specialiter à postolica Sedi reservata, cujusmodi numerantur §. Votum castitatis perpetuæ, religionis, peregrinationis ad terram sanctam, limina Apostolorum, & Compostellam. *Extra-vag. est dominici* §. 8. & generaliter de Penitent. & remission. inter commun. Quandoquæm verò recentia §. Vota Sedi Pontificis non sint reservata? distinctè resolvunt Wiestner d. l. n. 70. Reiffenst. à n. 29. Schmalzgrueber *ibid.* n. 139. Atque hæc modis solvitur obligatio Votorum 235 simplicium. An & quibus modis solvatur obligatio Votorum solennium? ostendat sequens

§. II.

De Votis Religiosorum.

- 236 Vota Religiosorum esse plerumque solennia, triaque substantialia, Votum Paupertatis, Castitatis, & Obediencie, constat ex n. 7. & 8. Votum Paupertatis facit Religiosum inhabilem ad omne jus temporale, habitum & habendum, ita ut omnis dispositio, sine licentia Superiorum attentata, viribus omnino careat cap. Joannes 5. de Regular. cap. super quodam 4. cap. cum ad Monasterium 6. de Statu Monachor.
- 237 exceptis Scholasticis in Societate JESU, quorum dispositiones circa temporalia, sine licentia Superiorum factas, esse validas: eò quod dominium retineant, cum Suarez, Sanchez, Palao, contra Lessium, Molinam, Haunoldum docet Clariss. P. Wiestner ad cit. de Statu Monachor n. 28.
- 238 Quin nec usus rerum temporalium Religiosis præfessis sine omni Superiorum licentiâ permissus est: quippe cum non tantum dominium, sed præmissis etiam liberum usum rerum temporalium in se abdicaverint 239 per textum, antè citatos: adeo ut Tridentinum Concilium *sess.* 22. de Regular. cap. 2. in Religiosos proprietarios, qui aliquid de hujusmodi rebus (intellige in notabili quantitate) accipere vel retinere præsumperint, privationem vocis activæ & passivæ constituerit; ac Jus antiquius pœnam expulsiõnis à Monasterio & privationem sepulture Ecclesiasticæ interminaverit cap. Monachis 2. §. qui terno &c. cap. super quodam 4. cap. cum ad Monasterium 6.
- de Statu Monachor. Barbosa in collectan. ad cit. cap. 2. Trident. à n. 31. Magni. D. P. König ad cit. tit. n. 13.
- Dixi: sine omni Superiorum licentiâ. Nam 240 cum Superiorum licentiâ, non tantum expressâ, sed etiam tacitâ, quin & rationabiliter præsumptâ, Religiosus potest habere non tantum utensilia, sed etiam peculium aliquod, ad nutum Superioris revocabile, cum facultate, filiorum familias adinstar de eo ad usus honestos disponens per textum in cit. cap. Monachi 2. de Statu Monachor. cap. ultim. qui Clerici vel vovent. Barbosa cit. l. n. 3. & n. 13. cum seqq. P. Engel ad cit. de Statu Monachor. n. 2. D. Augustinus Michel Theol. Can. mor. tom. 1. append. 1. q. 3. punct. 3. sect. 3. à n. 29. ubi supra citatum cap. 2. Trident. Concil. propter quod aliqui sententiam adversam elegerunt, doctissimè explicat, Subscribit novissimè post Nicolium Reverendiss. Clericatus de Regularibus discord. s. per tot. allegans praxin urbis & orbis, decisionis Rotæ Romanæ, & omnium ferè Theologorum & Canonistarum consensum; quamvis de multorum dissensum quam optimè sim informatus.
- Votum Castitatis obstringit Religiosos, ut 245 non tantum ab omni illicita voluptate, sicut cæteri homines, abstinere, sed etiam licitam intra Matrimonium non contrahere: scidep, si Matrimonium actu contrahere attentent,

non solum grave sacrilegium committunt, sed etiam nulliter agunt, ac excommunicationem incurunt. Revidetur *ex cap. 2. n. 47. & 68.*

242 Votum Obedientie stringit Religiosos, ut promptè & fideliter exequantur, quæcunque à Superiore secundum Regulam, in quam jurarunt, præcipiunt. Quam in rem recapitulari possunt, quæ in *lib. I. tit. de Jure Legali cap. 1. n. 352.* discussa sunt.

243 Præter hæc tria communia Vota, Benedictini specialiter in sua professione promittunt *stabilitatem & conversionem morum.* Sed neque stabilitatem, neque conversionem morum, tanquam speciale Votum, considerandam esse, acutissimus Regularis Benedictinæ Interpres *Cararamul Theol. Regul. disp. 44. & disp. 46. per voc. edisserit.* Nam & stabilitas & conversio morum reducitur ad obedientiam, quatenus illa Religiosum obligat, ne sine licentia Superioris à Monasterio discedat; ista obstringit, ut voluntati Superioris, secundum Regulam præcipientis, mores suos accommodare studeat.

245 Hæc Votorum obligatio est tam arcta, ut neque cessatione materia, conditionis, aut finis; neque irritatione; neque redemptione; neque dispensatione Superioris Regularis aboleri vel relaxari valeat per textum & DD. in *cap. cum ad Monasterium 6. de Statu Monach.* Imò disputari solet, an saltem S. Pontifex dispensandi potestatem in sollemnibus Votis habeat? Hanc enim negavit Theologorum Primas D. Thomas 2. 2. q. 88. art. 11. ac cum eo Sylvester in *Summa V. Votum q. n. 5.* Nec sine textu vel ratione. Textus est in *cit. cap. cum ad Monasterium 6. in fin.* ibi: *nec estimes Abbas, quid super habenda proprietate possit cum aliquo Monacho dispensare: quia abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis, adeo est connexa Regule Monachali, ut contra eam nec Summus Pontifex licentiam possit inducere.* Ratio est: tum quia inferior, qualis est etiam Summus Pontifex, nequit dissolvere Legem Divinam, præcipientem, ut, aliquis DEO, quod voverat, servetur: tum quia, quod DEO dedicatum & consecratum est, nequit amplius in usus profanos applicari; sicut calix, qui semel est consecratus & manet integer, non potest ad usum alium, quam sacrum, deputari.

248 Admittunt verò dispensationem cum Lesio de *J. & J. lib. 2. cap. 40. n. 141. & seq.* quot ferè post decretum Bonifacii, quod habetur in *cap. un. de Voto & Voti redempt. in 6.* scripserunt: cum enim in *cit. loco* Bonitacius asserat, Voti solennitatem ex sola consuetudine Ecclesie, introduci non esse, in Voto simpliciter autem, quod apud DEUM non minus obligat, quam solenne *cap. rursus 6. Qui Clerici vel Sacerdot. ex communissima sententia S. Pontifex dispensare valeat per Extravagant. tit. de Penitent. & Remission. in rem commun. consequitur, quòd etiam in Voto solenni S. Pontifex dispensare valeat. Ratio est: tum quia S. Pontifex de facto non semel dispensavit in Votis solennibus cum Religiosis; prout dispensatum esse cum Ramiro Monacho & Sacerdote ex stirpe Regum Aragoniæ; cum Casimiro Monacho ex Regi-*

bus Poloniæ; cum Nicolao Monacho Veneto ex stirpe Justinianorum, refert P. König ad *cit. tit. Qui Clerici vel Sacerdot. p. 2. num. 19.* tum 250 quia Religiosorum Vota non habent vim independentem ab acceptance Ecclesie, sicut constat in casu, quòd aliquis Vota emitteret in Religione non approbata, in statu conjugali sine consensu conjugis, vel cum impedimento alio &c. adeoque etiam obligare desinunt, quando illorum vinculum autoritate Ecclesie dissolvitur. *arg. cap. omnis res 1. de R. J. & l. nihil 35. ff. eod. Confer lib. I. tit. de Jure Leg. cap. 2. n. 183.*

Ad textum in n. 246. Resp. S. Pontificem 251 non posse Religioso concedere licentiam, Votum paupertatis vel castitatis infringendi, in sensu composito. posse autem in sensu diviso: hoc est, Summum Pontificem facere non posse, ut aliquis, manens Religiosus, ab uno vel altero Votorum sollemnium absolvatur, saltem, si status Religiosus juxta formam modernam, quam accepit ex determinatione Ecclesie, consideretur, sed hoc ipso, quòd in uno vel altero dispenset Voto, simul efficere, ut, qui Religiosus fuit, desinat esse talis. Vel etiam 252 responderi potest, de via ordinaria, ac sine gravissima causa non licere Pontifici, solvere nexum Votorum substantialium, sed tantum de via extraordinaria, ac urgente gravissima causa, qualis est conservatio alicujus Regni vel Provinciæ: quemadmodum dicere solemus, Summo Pontifici vel alii Principi Supremo non licere tollere obligationem, per pactum inductam, nisi hoc suadeat causa necessitatis vel utilitatis publicæ. Ad rationem I. dico, 253 inferioriorem, qualis est etiam Pontifex, non posse dissolvere Legem Divinam, si materia non dependeat ab illius suprema dispositione; secus, si materia, qualis est materia Votorum, ab Ecclesie acceptance penduntium, suprema illius dispositioni subicit, ut dictum *cit. tit. cap. 2. n. 183.* Ad II. rursus applicari potest distinctio sensus compositi & divisi, quòd, flante consecratione & Religione, nequeat Religiosus ad usus & actus mundanos ac profanos manum extendere; non item, si consecratio & Religio Supremæ Jurisdictionis Ecclesiasticæ potestate sit sublata: sicut calix, amissa vel destructa forma, cui consecratio moraliter inhaerere censetur, potest usibus profanis applicari.

Alia, nec minor est disputatio: utrum, si Religiosus in Episcopatum assumatur, à Voto paupertatis absolvatur? Conveniunt eequidem. Authores in eo, quòd Religiosus, in Episcopatum promotus, maneat Religiosus, veluti colligitur partim ex *cap. penult. de Vita & honest. Cleric.* in cuius fine supponitur, Religiosum manere talem, etiam si in dignitate Episcopali sit constitutus; & propterea habitum Regularem ab ipso detendum esse, constituitur: partim ex eo, quòd status Religiosus nequaquam cum Episcopali iudicetur incompatibilis, dum anterioribus Ecclesie feculis nihil erat communius, quam cucullatos videre Episcopos, observan-

servantia Regularis, cum suo & aliorum in 257 genti commodo, studiosissimos; partim quia Episcopi tenentur esse in statu perfectionis, ad quam aptissime conducit status Regularis, in quo Christianæ & Evangelicæ perfectio ad amissum observanda est *ex num. 5. & seq. S. Th. 2. 2. q. 185. art. 8. Lessius de J. & J. d. l. 2. cap. 40. num. 143. Sanchez lib. 6. moral. cap. 6. num. 2. & 22. P. Engel ad tit. de Regular. num. 66. P. Pirhing ib. n. 145. P. Krimer ibid. 258 num. 2768.* Unde, quando in *cap. un. XVIIII. q. 1.* dicitur, Episcopum per canonicam electionem à jure Regule monasticæ professionis absolvi; sensus est, illum à particularibus tantum & accidentalibus Regule obligationibus quoad solum, jejunium, abstinentiam &c. non autem ab obligatione Votorum substantialium absolvi.

259 Dices: Religiosus, factus Episcopus, non manet amplius membrum sui Monasterii: sicut Religiosus, in Abbate alterius Monasterii minus sollemniter postulatus, desinit esse membrum prioris Monasterii; juxta nostra principia in *lib. I. tit. de Mod. acquirend. & amitt. Prælat. cap. ult. n. 128.* ergo desinit esse Religiosus: quippe cum aliis esset Religiosus ut sic, quòd implicare videtur *ex num. 170. & seq.*

260 Resp. I. antecedens negari posse: permulti enim defendunt, Religiosum Episcopum in casu resignationis aut depositionis ad locum professionis redire debere, sicut legere est apud P. Engel *cit. l. sub n. 68.* Quod fieri non potest, si membrum sui Monasterii non maneat. Nec urget objecta paritas: nam Religiosus per acceptancem Prælatuæ alterius Monasterii hoc ipso fit membrum illius Monasterii; per acceptancem Episcopatus e contra alterius Monasterii non fit membrum; ergo in casu priori desinit esse membrum in loco professionis; non item in casu posteriori.

262 Resp. II. negandò conseq. Ad causam illius dico: dari omnino posse Religiosum, qui nullus sit Monasterii, licet ut alicujus Ordinis, non quidem ab initio factæ professionis, quando voverat stabilitas, sed postea, quando per eversionem ad Episcopatum stabilitas & obligatio manendi in loco solvitur, unaque obedientia Prælati suspenditur, & in Summum Pontificem transfertur. Servient huc, quæ adstruit Rota Rom. in *recent. p. 6. decis. 4. n. 3. & seq. Calderinus consil. 23. de Regularib.*

263 Præcipua igitur difficultas est circa Votum paupertatis, à quo liberum Episcopum post Scotum, Vasquez, & alios à se citatos tuetur *cit. P. Krimer num. 2770.* persuasus textu *tit. cap. un. ubi de Religioso Episcopo dicitur, quòd velut legitimus hæres paternam sibi hæreditatem jure vindicandi potestatem habeat.* Atqui vindicare & sibi acquirere solis veris dominis competit *l. in rem 23. in pr. ff. de Rei vindicat. Ergo &c.*

264 Sed refragantur potiora DD. suffragia; & ligatum Voto paupertatis Episcopum pronun-

tiant S. Th. 2. 2. *quæst. 185. art. 1.* Sylvester in *§. Religio 4. sub n. 10. Lessius cit. l. 2. cap. 40. n. 143. Sanchez d. l. 6. cap. 6. n. 22. Pirhing d. num. 145. Barbosa de Off. & pot. Episc. alleg. 114. num. 19. Engel cit. l. n. 66. D. Balthasar Braun p. m. in tract. de Dom. cap. 5. §. 2. n. 5. ac novissimè Clericus de Regularib. *disc. 51. num. 21. & 18. & innumerè ferè, ab his citati.* Ratio principalis est: quia Religiosus, factus Episcopus, manet Religiosus *ex num. 255.* Ergo manet ligatus Voto paupertatis. Conseq. prob. *ex num. 251.* ubi *ex cap. cum ad Monasterium 6. in fin. de Statu Monach.* patefactum est, abdicacionem proprietatis seu Votum paupertatis Monachali Regulæ tam arctè cognatum esse, ut Religiosus quæ talis nequeat esse liber à Voto paupertatis. Confirmatur. 265*

Cætera vota Religiosus Episcopus servare tenetur: quia non tantum cum statu Episcopali compatibilia, sed etiam Episcopis valde consentanea sunt & utilia. Ergo etiam votum paupertatis servare tenetur: quia non tantum cum statu Episcopali compatibile est, dum Episcopus, sicut Prælati Regularis, potest esse administrator bonorum & redituum Ecclesiasticorum, absque eo, quòd dominus efficiatur; sed etiam Episcopus est valde consentaneum & utile, dum exemplum Christi & Apostolorum, rerum temporalium proprietatem à se abdicantium, propius imitantur.

Ad textum *ex cit. cap. un.* Resp. Episco- 266 pum, velut legitimum hæredem, paternam sibi hæreditatem jure vindicandi potestatem habere, non ut vindicanti sibi reservet, sed vel Ecclesie secundum aliquos, vel Monasterio, in quo professus erat, restituit, ut exponit, & probat solide P. Engel *d. l. n. 67.* propter verba: *quidquid acquisierat, vel habere visus fuerat; Monasterio relinquat: nam propter sui staturum, quòd filius habet in hæreditate paternam, censetur jam in vita patris illius esse dominus per textum in §. sui antea 2. Inst. de Hæred. qual. & differens.*

Dices: qui hæreditatem vindicat, non sibi 267 servandam, sed alii restituendam, non dicitur hæreditatem sibi vindicare: ceteroquin non solum de tutore & curatore fed etiam procuratore verificaretur, quòd hæreditatem, pupillis; minoribus, principalibus competentem, sibi vindicarent. Ergo Religiosus Episcopus male dicitur hæreditatem sibi vindicare, quando vindicat, nec sibi reservat, sed Ecclesie vel Monasterio restituit.

Resp. disting. antecedens. Non dicitur 268 hæreditatem sibi vindicare, quando nullam profus utilitatem exinde percipit, concedo antea, quando utilitatem aliquam exinde percipit, nego antea. At Religiosus Episcopus, hæreditatem vindicans, aliquid utilitatis acquirit, non quidem eatenis, quatenus consideratur in persona singulari, sed quatenus consideratur relative vel ad Ecclesiam, vel ad Monasterium, cui hæreditatem tantquam membrum acquirit. Cæterum instantiam contra

contra objectionem facere possem ex l. qui scit 25. §. ult. ff. de Usur. & fruct. quam exposui in Lib. III. traçt. 3. de Proc. Judic. cap. 1. n. 80. & seq.

269 Urgebis: ergo etiam Religiosus privatus, qui hereditatem paternam vindicat, potest dici, hereditatem sibi vindicare: quia exinde, tanquam membrum sui Monasterii, sentit utilitatem.

270 Resp. negandò suppositum hujus sequelæ, quòd Religiosus privatus jus vindicandi habeat: non enim habet legitimam personam standi & agendi in iudicio, sed illius nomine hereditatem paternam vindicat Prælati, qui legitimus totius Monasterii administrator & actor est. At Religiosus Episcopus, tanquam patriâ potestate Regularis Prælati pro nunc solutus, habet personam standi in iudicio, & est legitimus actor vel procurator. Ergo inter Religiosum Episcopum & privatum magna intercedit differentia.

271 Manet igitur ex hæcenus discussis firmam Religiosorum Votorum obligatio in Religioso, ad Episcopatum promotò. Num verò tam arcta sit, ut impediatur transitum ab uno Ordine ad alium? Nova est disquisitio; Ubi sic concludo.

272 Religiosorum professio & obligatio fortis est, sed non tantarum virium, ut impedire queat, quò minus Religiosus professus (idem est de Monialibus per textum in cap. virginis 1. XX. q. 4.) à suo Ordine transeat ad alium, si hic strictior sit, ex bona intentione assumatur, & Superiorum accedat licentia. Ratio est:

273 nus in cap. licet 18. de Regular. Textus est: quia ex cap. pervenit 3. de Jurejur. cap. de peregrinatione 1. cap. scriptura 4. de Voto & Voti redempti. non censetur votum infringere, qui illud in melius commutare studet: adeoque nec professionem suam violat, qui ab Ordine, quem professus est, transit ad alium, in quo major relucet perfectio.

274 Dixi I. si hic strictior sit. Intellegitur autem Ordo strictior is esse, in quo vel ex primavæ institutione, vel ex moderna observantia major est austeritas & rigor in disciplina, silentio, jejunio, choro &c. per cap. sanè 10. de Regular. ubi Panormitan. Joannes Andreas num. 8. & d. cap. licet 18. Rota Rom. p. 4. tom. 2. dec. 65. num. 63. Less. cit. l. 2. cap. 41. n. 100. Engel cit. tit. de Regular. n. 59. Pirhing ibid. n. 159. Pignatell. tom. 8. consil. 57. n. 5. Ex quo

275 Infertur I. regulariter loquendò posse Canonicos Regulares ad Ordinem Monachorum, non item Monachos ad Ordinem Canonicorum Regularium, transire. S. Th. 2. 2. q. 198. art. 8. Lessus cit. n. 100. Engel cit. n. 59. Pirhing num. 170. Wiestner eod. tit. n. 117. Krimmer num. 2791. Textus est in cap. sanè 10. de Regular.

276 Regular. Ratio est: quia, cum Monachi juxta cap. quod ad DEI timorem 5. de Statu Monach. strictiorem Regulam profiteantur, quam Canonici, hinc illis ad Canonicos Regulares transire prohibetur, istis ad illos transire permissum est.

Nec obloquitur vel cap. mandamus 2. XX. 277 q. 3. vel cap. intelleximus 12. de Estate & qualis. proficiend. ubi Canonici Regularis, ad Monachos se conferens, jubetur redire, cucullam deferre, & ultimus in choro stare. Nam explicacionem horum textuum suggerit tum Gratianus ad cit. cap. mandamus, tum ipsemet illius capituli Author Urbanus II. in cap. sanissimus seq. tum etiam Gregor. VII. in cap. nullus 1. ibid. quòd transitus ille Canonici sit veritus, quando vel sine legitima intentione, vel sine licentia Superiorum, vel ex aliorum instigatione transitum ad Monachos institunt. Confer, D. Joan. Mabillon. in gemina Apolog. Benedictin. §. 2.

Dixi: regulariter loquendò. Posset enim accidere, ut Monasterium aliquod Monachorum, ad quod transire vult Canonici, sit remissioris observantia; sicut e contra potest contingere, ut Monasterium aliquod Canonicorum, ad quod tendit Monachus, sit strictioris observantia: quò casu non liceret Canonico, transire ad Monachos, etsi Monacho liceret transire ad Canonicos. Joan. Andreas in cit. cap. sanè n. 3. Abbas ibid. n. 7. Pirhing d. l. n. 171. Krimmer d. n. 1791.

Infertur II. tametsi Religiosus Mendicantis bus sit prohibitum, ad non-mendicantes, præterquam Carthusianos, sine licentia Pontificia transire per Extravag. ant. viam 1. de Regular. inter commun. quia tamen in eadem Extravag. adduntur verba: *fructus coloribus observantibus, obfringent melioris observantia; & ut liberius agant, dignitates & beneficia Monastica consequi valeant*: sententiam non parum probabilem esse, transitum ad non-Mendicantes non esse vetitum Mendicantibus, quando sit ex justa causa ad Ordinem strictiorem, Lessus cit. cap. 41. n. 104. Sanchez in Decal. l. 6. cap. 7. n. 68. Krimmer cit. l. n. 2792. sicque in pluribus locis habere praxin, docet Pirhing ubi supra n. 173.

Quoad Societatem Jesu expressè concessit Gregorius XIII. in Bulla quæ incipit *cum aliam*, illius Religiosos de licentia Generalis etiam ad alios Ordines non-mendicantes transire posse. Pirhing & Krimmer loc. cit.

Dixi II. ex bona intentione assumatur. Textus in cap. licet 18. de Regular. Qui enim ex alia intentione, quam majoris perfectionis studio, transit ad Ordinem strictiorem, facit injuriam Ordini & Monasterio, quod relinquit, illudit DEO, & contravenit Apostolo 1. Corinth. 7. v. 20. præcipienti, ut unusquisque in ea vocatione, in qua vocatus est, permaneat. Eaque de causa de Mendicantibus constitutum est, ut, si ad Ordinem non-Mendicantium transferent, etiam Apostolica autoritate, ad Prioratus, administrationes, officia quæcumque & animarum curam, per se vel alium exercendam, nec non vocem in Capitulo habendam inhabiles existant Clem. Religiosi 1. de Regular. P. Engel eod. tit. n. 61. Simile quid circa alios transeuntis statuit Concil. Trid. sess. 14. de ref. cap. 11. eosque in Ordine

ad quem transeunt, ad beneficia secularia, etiam curata, reddidi inhabiles.

285 Dixi III. Superiorum accedat licentia. Petenda igitur est licentia à Superiore, ne bonum obedientiam videatur contemni; sed, si licentiam injustè negaverit, transitum nihilominus instituire licet d. cap. licet 18. de Regular. & si dubium sit, an denegatio licentiæ sit justa, datur recursus ad Superiorem, qui alias in causa appellationis Judex fuisset. P. Engel cit. l. n. 59. Wiestner ib. n. 122. Ex quo ulterius sequitur, non posse Religiosum in alio Ordine suscipi, nisi literas dimissorias à suo Prælato vel illius Superiore exhibuerit cap. sanissimus 3. XX. q. 3. cum cæteroquin constare non possit, an licentiam antecederet petierit.

§. III.

De aliis Religiosorum obligationibus.

288 Post obligationem Votorum apud Religiosos præcipue considerationis est I. obligatio ad chorum & Horas Canonicas: non enim Religiosi tantum, in Ordinibus majoribus constituti, tenentur recitare Breviarium

289 ex dictis in cap. 2. num. 77. Sed etiam Religiosi ceteri, quin & pleræque Moniales, in nullis Ordinibus constituti; non quidem ex constitutione Ecclesiæ, sed ex suis constitutionibus & institutis Regularibus, uti singulariter patet ex Regula S. Bened. cap. 8. & seqq.

290 Num verò respectu talium Religiosorum aut Monialium, Ordines non habentium, sit obligatio sub peccato, & quidem gravi? Meum non est, præsentiarum determinare: quamquam si consuetudo talis obligatio non fuerit inducta, prout existimat Illustriss. Caramuel in Theologia Regul. disp. 103. n. 1358. reclamantibus tamen Sylvestro Verb. Har. 2. quest. 2. P. Wiestner ad cit. de Celebrat. Misfar. n. 66. P. Schmalzgrueber ibid. n. 78. vel maxime urgeat intentio fundatorum, qui pagos, agros, prædia, ditiones, & integra sæpe territoria non alio fine Religiosis personis donasse & sacræse leguntur, quam ut ab illis Divina Laus per Canonicum pensum diu no- duque peragatur.

291 II. est obligatio Jejunii, non solum Ecclesiastici, quò omnes Christiani tenentur singulis diebus Veneris & Sabbati abstinere à carnibus; & insuper in quadragesima; item feriâ quarta, sexta, & sabbato quatuor temporum; nec non in Vigilis Nativitatis Domini, Pentecostes, Assumptionis B. M. V. Sanctorum omnium. S. Joannis Baptistæ, S. Laurentii, SS. Petri & Pauli aliorumque Apostolorum &c. exceptis Vigilis SS. Philippi & Jacobi, ac Joannis Evangelistæ, abstinere à secunda refectione cap. parte 1. cap. consilium 2. de Observat. Fe-

292 junior. Sed etiam Regularis, quò nonnulli Ordines perpetuam abstinentiam à carnibus profitentur per cap. ult. d. 1. alii verò certis anni temporibus, aut certis in septimana diebus, præter abstinentiam à carnibus unicam, tantummodo refectionem adhibent. In-

Translati ab uno Ordine ad alium debent pramittere denudò probationis annum integrum. Si, professione necdum factâ, mutet propositum, debet in Ordine & Monasterio à quo recipit: Si professionem emiserit, fit membrum Ordinis & Monasterii ad quod, & dismembratur ab Ordine & Monasterio prior. P. Engel d. l. n. 64. Sylvester V. Religio 4. num. 5. Miranda in Mann-Præl. tom. 1. q. 12. art. 18. & seqq. Quid juris autem sit de bonis Religiosorum translatorum? Discutit, & cum distinctione resolvit Cardinalis de Luca de Regular. disp. 39. & Vincentius Petra Comment. Apostol. tom. 4. pag. 432. scilicet. un. per tot. Quæ mea sit mens? ex v. r. l. seq. cap. 2. inno- telcet.

terim, sicut consuetudine noscitur introductum, ut in diebus jejunii Ecclesiastici loco cenæ prohibita refectionum seu parvam collationem, ut vocamus, vesperi finire liceat: sic eandem refectionum in diebus jejunii regularis de consuetudine sumi, quotidiana experientia demonstrat. Gonzalez ad cit. cap. ex parte 1. n. 73. Et sicut in die Ve- neris aut Sabbati, si festum Nativitatis Domini incidat, carnes comedere licitum est ceteris fidelibus, nisi speciale votum habeant cap. ult. d. 1. sic etiam licitum est Regularibus, nisi specialiter per Regulam suam à carnium consumptione teneantur se continere d. cap. ult.

III. est obligatio clausuræ, tam quoad egressum, quam quoad ingressum. Et quidem pro Monialibus Concilium Trident. sess. 25. de Regul. cap. 5. innovavit constitutionem Bonifacii VIII. in cap. un. de Statu Regular. in 6. & præcepit, ut in omnibus earum Monasteriis introducat vel conservetur clausura; nec earum alicui post professionem exire liceat à Monasterio, etiam ad breve tempus, quòcumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbandâ; pena excommunicationis lata sententiâ à Pio V. in Bulla: circa pastoralis; & à Gregorio XIII. in Bulla: DEO sacris &c. constituta. Quæ eadem pena est statuta in eos, qui Monasteria Monialium sine manifesta & rationabili causa, ab Episcopo probatâ, ingredi præsumperint, Trident. cit. l. Pro viris autem, cum periculum tam grave non sit, tam gravis equidem prohibitio quoad egressum non reperitur ulliò sancita; nihilominus absque licentia Superioris claustralis, expressâ, tacitâ, vel rationabiliter præsumptâ, egressus eisdem nequam est licitus, ut liquecit ex cap. juxta 11. XVI. q. 1. & Bulla Clém. VIII. quæ incipit: nullus &c. Gonzalez ad cap. ult. de Regularib. n. 6.

Ingressus quoque mulierum in Monasteria Virorum severè prohibitum est in cap. pervenit 20. XVIII. quest. 2. ac tam in ingredientibus quam admittentes excommunicatio lata sententiâ statuta à Pio V. in Bulla: Regularium Personarum;